

УНИВЕРЗИТЕТ У ПРИШТИНИ

ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ

КОСОВСКА МИТРОВИЦА

НАСТАВНО - НАУЧНОМ ВЕЋУ

**ЕКОНОМСКОГ ФАКУЛТЕТА УНИВЕРЗИТЕТА У ПРИШТИНИ СА
ПРИВРЕМЕНИМ СЕДИШТЕМ У КОСОВСКОЈ МИТРОВИЦИ**

Одлуком Наставно-научног већа Економског факултета Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици, број 678/23 од 8.06.2023. године, а на предлог Комисије за мастер и докторске студије, формирана је Комисија за оцену научне заснованости теме докторске дисертације под насловом **„ЉУДСКИ КАПИТАЛ И ЕКОНОМСКИ АСПЕКТИ РАЗВОЈА ОРГАНСКЕ ПОЉОПРИВРЕДНЕ ПРОИЗВОДЊЕ НА КОСОВУ И МЕТОХИЈИ“** кандидата Анђелке Трипковић, у следећем саставу:

1. Проф. др Љиљана Арсић, редовни професор Економског факултета Универзитета у Приштини, Косовска Митровица – председник
2. Проф. др Тања Вујовић, редовни професор Економског факултета Универзитета у Приштини, Косовска Митровица – члан
3. Проф. др Лела Ристић, редовни професор Економског факултета Универзитета у Крагујевцу – члан

Кандидат Анђелка Трипковић је поднела комплетну документацију за пријаву теме докторске дисертације на начин и у форми прописаној Правилником о докторским студијама (члан 31. и 32.) Економског факултета Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици и Правилником о докторским студијама (члан 27.) Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици. Кандидат је приступио одбрани предлога теме докторске дисертације 03.06.2023. године. Комисија за оцену научне заснованости теме докторске дисертације је констатовала да је кандидат одбранио предложену тему докторске дисертације.

Увидом у поднету документацију и анализом исте, а након успешне одбране пријављене теме 08.06.2023. године, Комисија подноси ННВ-у следећи:

ИЗВЕШТАЈ

1. БИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

Име, име родитеља, презиме: Анђелка (Вукашин) Трипковић
Датум и место рођења: 19. 12. 1996. године, Приштина, Србија
Адреса и место пребивалишта: Косовска Митровица

Трипковић, Вукашин, Анђелка рођена је 19. децембра 1996. године у Приштини, општина Приштина. Основну школу завршила је у свом родном месту, Племетини, општина Обилић, као одличан ученик и носилац Вукове дипломе. Након тога уписује Економско-трговинску школу у Косовској Митровици, смер економски техничар, где је након завршетка добила признање за ђака генерације и похвалницу Фондације за образовање и културу Његовог Краљевског Височанства Престолонаследника Александра за изузетне резултате постигнуте у средњој школи. У жељи за даљим образовањем и напредовањем, 2015. године уписује Економски факултет Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици, смер Пословна економија, а на четвртој години се опредељује за модул Рачуноводство и ревизија. Основне студије завршава 2019. године, одбранивши дипломски рад под називом „Управљање људским ресурсима у организацијама која учи“, са просечном оценом током студија 9.94. За најбољи успех и залагање током студија, на Видовдан, 2019. године, додељена јој је повеља „Истакнути студент“ Приштинског универзитета. Академско усавршавање наставља уписом на мастер академске студије Економског факултета Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици, октобра 2019. године, смер Пословна економија. Мастер академске студије завршава 2020. године, са просечном оценом 10.00, те 26. октобра 2020. године брани мастер рад под називом „Изазов примене циркуларне економије у функцији одрживог развоја малих и средњих предузећа“ и стиче звање мастер економиста. У току студија била је добитник стипендије Министарства просвете, науке и технолошког развоја и престижне стипендије Фонда за младе таленте, као и учесница Академије за младе лидере. Своје прво радно ангажовање започиње у Општини Косовска Митровица у Одељењу за финансије. 2020. године уписује докторске академске студије на матичном факултету, Економском факултету Универзитета у Приштини са

привременим седиштем у Косовској Митровици. Одлуком Изборног већа Економског факултета 264/21, 12. марта 2021. године изабрана је у научно звање истраживач-приправник. Од 1. априла 2021. године изабрана је за сарадника у настави на Економском факултету Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици, за ужу научну област Пословна економија. На свечаној академији поводом 60 година од оснивања Економског факултета, 12. новембра 2021. године, добила је признање за најбољег студента докторских академских студија. Као истакнути докторанд укључена је у научноистраживачки рад на пројектима Министарства просвете, науке и технолошког развоја. Тренутно изводи вежбе на предметима Економика предузећа и Стратегијски менаџмент. У звање асистента за ужу научну област Пословна економија изабрана је 12. марта 2023. године.

1.1. ВЕШТИНЕ КОЈИМА ВЛАДА

Разуме и говори енглески језик.

Свакодневно користи програме Microsoft Word, Power Point, Excel, SPSS.

Такође, врло добро познаје и програме Canva, Adobe Photoshop и Adobe Illustrator.

1.2. ОБРАЗОВАЊЕ:

ОСНОВНЕ АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ:

Година уписа: 2015	Година завршетка: 2019	Просечна оцена током студирања: 9.94
Универзитет: Универзитет у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици		
Факултет: Економски факултет		
Студијски програм: Пословна економија		
Академско звање: Дипломирани економиста		

МАСТЕР АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ:

Година уписа: 2019	Година завршетка: 2020	Просечна оцена током студирања: 10.00
Универзитет: Универзитет у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици		
Факултет: Економски факултет		
Студијски програм: Пословна економија		
Академско звање: Дипломирани мастер економиста		

ДОКТОРСКЕ АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ:

Година уписа: 2020	Просечна оцена током студирања: 10.00
Универзитет: Универзитет у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици	
Факултет: Економски факултет	
Студијски програм: Пословна економија	
Број до сада остварених ЕСПБ бодова: 100	

2. БИБЛИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

1. Војић, Р., **Трипковић, А.** (2022). State of organic production in Kosovo and Metohija - great perspective or idea without the future. *Economics of Agriculture*, 69(2), pp. 549–566. DOI: <https://doi.org/10.5937/ekoPolj2202549B> **M24**
2. Војић, Р., **Трипковић, А.** (2023). Do women in Kosovo and Metohija have their niche and the capacity for independence in the future of business?, *Baština*, sveska 60. DOI: <https://doi.org/10.5937/bastina33-44229> **M24**
3. **Трипковић, А.**, Арсић, Љ., Премовић, Ј. (2022). Екотуризам као развојна шанса руралних подручја на Косову и Метохији. *Ecologica*, 29(108), стр. 501-508. <https://doi.org/10.18485/ecologica.2022.29.108.5> **M51**
4. **Трипковић, А.**, Арсић, Љ., Добричанин, С. (2021). Изазов функционисања малих и средњих предузећа у органској производњи. *Ecologica*, 28(101), стр. 50-56. <https://doi.org/10.18485/ecologica.2021.28.101.9> **M51**
5. **Трипковић, А.**, Арсић, Љ., Добричанин, С. (2021). Проблеми и изазови у управљању медицинским отпадом у време пандемије COVID-19. *Ecologica*, 28(102), стр. 180-186. <https://doi.org/10.18485/ecologica.2021.28.102.6> **M51**
6. Добричанин, С., Добричанин, В., Арсић, Љ., **Трипковић, А.** (2021). Кризни менаџмент у условима пандемије COVID-19. *Ecologica*, 28(102), стр. 193-200. <https://doi.org/10.18485/ecologica.2021.28.102.8> **M51**
7. Dobričanin, S., Vučinić, I., **Tripković, A.**, Radovanović, I. (2022). Conflict management in healthcare institutions: the case of healthcare center Zvečan. *BizInfo (Blace) Journal of Economics, Management and Informatics*, 13(2), стр. 49–56. <https://doi.org/10.5937/bizinfo2202050D>. **M51**
8. Алексић, И., **Трипковић, А.** (2023). Дигитализација и маркетинг као две стране исте медаље – пут трансформације у Републици Србији. Потврда уредника да ће рад бити објављен у јунском броју часописа *Економски погледи*. **M52**

9. Vujović, T., **Tripković, A.** (2023). Skills and Motivation Factors of Generation Z for Creating Successful Employer Branding Strategies. *Proceedings* 85, No. 1: pp. 13. <https://doi.org/10.3390/proceedings2023085013> **M52**
10. **Трипковић, А.**, Арсић, Љ., Добричанин, С. (2023). *Мала и средња предузећа као окосница развоја органске производње у Републици Србији*. Међународна научна конференција „Зелена економија у функцији решавања глобалних еколошких проблема“, Научно-стручно друштво за заштиту животне средине, Београд, 20-22. април 2021. **M34**
11. **Трипковић, А.**, Арсић, Љ., Добричанин, С. (2021). *Изазов функционисања малих и средњих предузећа у органској производњи*. Међународна научна конференција „Утицај пандемије COVID-19 на економију и животну средину у ери четврте индустријске револуције“, Научно-стручно друштво за заштиту животне средине, Београд, 22-24. април 2021. **M34**
12. Бојичић, Р., **Трипковић, А.** (2021). *Органска производња на Косову и Метохији као шанса за развој српских газдинстава*. Међународни научни скуп „Значај Мине Шенгена за евроинтеграције Западног Балкана“, 12-13. новембар. стр. 453-469. ISBN 978-86-80127-99-6. **M33**
13. Бојичић, Р., **Трипковић, А.** (2022). *Органска производња – пример и могућности женског предузетништва на Косову и Метохији*. Интернационални научни скуп ЕконБиз - „Економски изазови у условима убрзаних глобалних промјена“, 16-17. јун 2022. **M33**
14. **Трипковић, А.**, Арсић, Љ., Добричанин, С. (2021). *Проблеми и изазови у управљању медицинским отпадом у време пандемије COVID-19*. Међународна научна конференција „Утицај пандемије COVID-19 на економију и животну средину у ери четврте индустријске револуције“, Научно-стручно друштво за заштиту животне средине, Београд, 22-24. април 2021. **M34**
15. Добричанин, С., Добричанин, В., Арсић, Љ., **Трипковић, А.** (2021). *Кризни менаџмент у условима пандемије COVID-19*. Међународна научна конференција „Утицај пандемије COVID-19 на економију и животну средину у ери четврте индустријске револуције“, Научно-стручно друштво за заштиту животне средине, Београд, 22-24. април 2021. **M34**
16. **Tripković, A.**, Vujović, T., Nikčević, P. (2021). Synergy of economy and art as a starting basis for the development of art markets. *Knowledge - International Journal*, 48(4), pp. 757-762. <https://ikm.mk/ojs/index.php/kij/article/view/4901>. **M33**

17. **Трипковић, А.**, Арсић, Љ., Вучинић, И. (2021). *Перспективе зелене енергије у Србији и земљама Западног Балкана*. Међународни научни скуп „Значај Мине Шенгена за евроинтеграције Западног Балкана“, 12-13. новембар. стр. 268-283. ISBN 978-86-80127-99-6. **М33**
18. **Трипковић, А.**, Vučinić, I., Arsić, L. (2021). COVID-19 and education: problems of online teaching. *Knowledge - International Journal*, 49(2), pp. 263–268. <https://ikm.mk/ojs/index.php/kij/article/view/4593> **М33**
19. Premović, J., Arsić, Lj., **Трипковић, А.** (2021). *Circular Economy as a Chance of Sustainable Development of National Economies in the Post-pandemic Era*. Conference „Sustainable Recovery in Post-Pandemic Era: Green Economy Challenges“, 7-8. decembar 2021. <https://isppi.ukim.edu.mk/sites/default/files/2021-07/conference-agenda.pdf> **М33**
20. **Трипковић, А.** (2022). Expansion of digital economy and its impact on personalization of education. *Knowledge - International Journal*, 50(1), pp. 119–124. <https://ikm.mk/ojs/index.php/kij/article/view/5149> **М33**
21. Вујовић, Т., Миленковић, Д., **Трипковић, А.** (2022). *Изазови тржишта рада у светлу дигиталне револуције у земљама Западног Балкана*. Интернационални научни скуп ЕконБиз - „Економски изазови у условима убрзаних глобалних промјена“, 16-17. јун 2022. <http://www.ekonbiz.ues.rs.ba/ojs/index.html> **М33**
22. **Трипковић, А.**, Арсић, Љ., Премовић, Ј. (2022). *Екотуризам као развојна шанса руралних подручја на Косову и Метохији*. Међународна научна конференција „Одрживи развој и зелена економија“, Научно-стручно друштво за заштиту животне средине, Београд, 19-21. април 2021. **М34**
23. Премовић, Т., Премовић, Ј., **Трипковић, А.** (2022). *Циркуларна економија у производњи хладно пресованих уља*. Осма међународна конференција „Примена нових технологија у менаџменту и економији“ ANTiM 2022, ISBN 978-86-81400-70-8. **М33**
24. **Трипковић, А.**, Арсић, Љ., Добричанин, С. (2022). *Рурални туризам на Косову и Метохији – пропуштена шанса или прилика за развој?*, Осми међународни научни скуп „Туризам: актуелни проблеми и перспективе развоја – туристичка привреда и повезане теме. Требиње, 21-24. септембар 2022. **М33**
25. Арсић, Љ., Ђокић, Н., **Трипковић, А.** (2022). *Анализа индекса конкурентности туристичког сектора у функцији економског опоравка након кризе изазване Ковидом 19*, Осми међународни научни скуп

- „Туризам: актуелни проблеми и перспективе развоја – туристичка привреда и повезане теме“. 21-24. септембар 2022. **M33**
26. Бојичић, Р., **Трипковић, А.** (2023). *Утицај органске производње на пословање пољопривредних газдинстава*. Међународна научна конференција „Зелена економија у функцији решавања глобалних еколошких проблема“, Научно-стручно друштво за заштиту животне средине, Београд, 20-22. април 2021. **M34**
27. Арсић, Љ., **Трипковић, А.**, Милићевић, В. (2023). *Пословни модели засновани на иновацијама као основ зелене транзиције у Републици Србији*. Међународни научни скуп „Изазови савремене економије и друштва кроз призму зелене економије и одрживог развоја“, 27-30. април 2023. Нови Сад. **M34**
28. Добричанин, С., Добричанин, В., **Трипковић, А.** (2023). *Реформа здравственог система на Западном Балкану са посебним освртом на Црну Гору*. Међународни научни скуп „Изазови савремене економије и друштва кроз призму зелене економије и одрживог развоја“, 27-30. април 2023. Нови Сад. **M34**

На основу увида у библиографију кандидата Анђелке Трипковић, Комисија констатује да је кандидат објавио:

- два рада из категорије M24,
- пет радова из категорије M51,
- два рада категорије M52,
- једанаест радова из категорије M33,
- осам радова из категорије M34.

Сви објављени радови у часописима, саопштења на научним скуповима и научно-стручним конференцијама припадају области Економије. Комисија сматра да је кандидат показао научно-стручну усмереност ка области којој припада предложена тема и да поседује све потребне квалификације које га чине подобним за израду предложене теме докторске дисертације.

3. ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ПРЕДЛОЖЕНОГ МЕНТОРА

За ментора је предложена др Љиљана Арсић, редовни професор Економског факултета Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици.

Библиографија ментора са најмање 5 (пет) јединица релевантних за област из које се ради докторска дисертација:

- **Arsić, Lj., Premović, J.** (2020). *Upravljanje znanjem i društvo znanja kao preduslov opstanka i razvoja savremenog društva*, Nauka bez granica 3, Međunarodni tematski zbornik - Društvo u ogledalu nauke, Filozofski fakultet, Univerzitet u Prištini sa privremenim sedištem u Kosovskoj Mitrovici, str. 35-57. **M14**
<https://drive.google.com/file/d/1WHFM7qOl-UogXco0idGVLQcS7p2PdgP5/view>
- Milićević, V., Denić, N., Milićević, Z., **Arsić, Lj.**, Spasić-Stojković, M., Petković D, Stojanović, J., Krkić, M., Sokolov- Milovančević, N., Jovanović, A. (2021). E - learning perspectives in higher education institutions, *Technological Forecasting and Social Change*,
 IF 8.59 <https://doi.org/10.1016/j.techfore.2021.120618>
M21
<https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0040162521000500?via%3Dihub>
- **Arsić, Lj., Premović, J., Milićević, Z., Đokić, N., Stošić, N.** (2020). Afirmacija modela cirkularne ekonomije u malim i srednjim preduzećima, *Ecologica*, broj 100, godina XXVII, str. 647-654, ISSN 0354-3285, COBISS.SR-ID 80263175, Naučno-stručno društvo za zaštitu životne sredine Srbije Beograd
http://www.ecologica.org.rs/wp-content/uploads/2021/01/Sadr%C5%BEaj-Ecologica-Vol.-27-No-100-2020_compressed.pdf.
M51
- **Arsić, Lj., Đokić, N., Premović, J., Grbić, A.** (2019). Uticaj prirodnih i tehnoloških katastrofa na povećanje broja „ekoloških izbeglica“, *Ecologica*, Naučno-stručno društvo za zaštitu životne sredine Srbije, Beograd, Vol. 26, br. 96, ISSN 0354–3285, str. 463-469 <http://www.ecologica.org.rs/wp-content/uploads/2020/02/SADRZAJ-Ecologica-Broj-96-2019.pdf>
M51
- **Arsić, Lj., Đokić, N., Premović, J., Milićević, V., Vujović, S.** (2018). Kvalitetno obrazovanje – ključ za zaštitu i unapređenje životne sredine, *Ecologica*, Naučno-stručno društvo za zaštitu životne sredine Srbije, Beograd, Vol. 25, br 92., 2018. str. 969 – 975, ISSN 0354 – 3285, COBISS.SR – ID 80263175
M51
<http://www.ecologica.org.rs/wp-content/uploads/2018/12/SADRZAJ-EC-BROJ-92.pdf>
- Radoičić, J., **Arsić, Lj.** (2020). Cirkularna ekonomija - putokaz ka zelenim radnim mestima, *Ecologica*, Naučno stručno društvo za zaštitu životne sredine, Beograd, Vol. 27, No 98 (2020), str. 332-338
M51 <http://www.ecologica.org.rs/wp-content/uploads/2020/07/SADRZAJ-Ecologica-Broj-98-2020.pdf>

- Premovic, J., **Arsic, Lj.** (2018). *Tourism as an important factor of economic development of the Western Balkans countries*, Western Balkans economies in EU integration – past, present and future, CEMAFI International, University of Nice - France, ISBN 979-10-96557-18-9, pp. 107-133.
M14

- Radoičić, J., **Arsić, Lj.** (2021). Sagledavanje posledica krize izazvane pandemijom COVID-19 na održivost preduzeća, *Ecologica*, Naučno stručno društvo za zaštitu životne sredine, Beograd, Vol. 28, No 102 (2021), 243-249
<https://doi.org/10.18485/ecologica.2021.28.102.15> **M51**
<http://doi.fil.bg.ac.rs/pdf/journals/ecologica/2021-102/ecologica-2021-28-102-15.pdf>

- Premović, J., Đokić, N., **Arsić, Lj.**, Micić, R. (2018). Zelena ekonomija-održiva ekonomija XXI veka, časopis *Ecologica*, Naučno-stručno društvo za zaštitu životne sredine Srbije, Beograd, Vol. 25, br. 92, 2018., ISSN 0354 – 3285, COBISS.SR – ID 80263175. str. 512-517
<http://www.ecologica.org.rs/wp-content/uploads/2018/12/SADRZAJ-EC-BROJ-92.pdf>
M51

Комисија сматра да др Љиљана Арсић, редовни професор испуњава услове за ментора предложене теме докторске дисертације за област Пословна економија.

4. ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ

4. 1. ОЦЕНА ФОРМУЛАЦИЈЕ НАСЛОВА ДИСЕРТАЦИЈЕ

Кандидат је предложио тему под насловом

„ЉУДСКИ КАПИТАЛ И ЕКОНОМСКИ АСПЕКТИ РАЗВОЈА ОРГАНСКЕ ПОЉОПРИВРЕДНЕ ПРОИЗВОДЊЕ НА КОСОВУ И МЕТОХИЈИ“

Комисија сматра да је наслов предложене теме јасно формулисан и да указује на суштину и садржај рада. У потпуности је усклађен са предметом, циљевима и постављеним хипотезама будућег истраживања. Тема је актуелна и значајна, те Комисија прихвата предлог теме докторске дисертације под насловом:

„ЉУДСКИ КАПИТАЛ И ЕКОНОМСКИ АСПЕКТИ РАЗВОЈА ОРГАНСКЕ ПОЉОПРИВРЕДНЕ ПРОИЗВОДЊЕ НА КОСОВУ И МЕТОХИЈИ“

4. 2. ПРЕДМЕТ И ЦИЉЕВИ ДИСЕРТАЦИЈЕ

На Косову и Метохији пољопривреда представља „фабрику под отвореним небом“, и сходно томе, препозната је као једна од кључних развојних делатности на овим просторима. Велика очекивања, с једне стране, али и потреба за економском независношћу, с друге стране, могу бити основни мотиви развоја органске пољопривредне производње на Косову и Метохији. Подршком, како моралном, тако и финансијском, уз адекватну едукацију у органској производњи, члановима газдинстава, али и појединцима који су заинтересовани за покретање посла, пружа се могућност да узгојем, откупом и адекватним пласманом здраве хране остваре бројне бенефите.

Предмет истраживања докторске дисертације јесте значај људског капитала и економских аспеката развоја органске пољопривредне производње на газдинствима на Косову и Метохији, као и утврђивање могућности за оснивање малих, средњих и социјалних предузећа у органској пољопривредној производњи. На основу наведеног, *примарни објекат истраживања* докторске дисертације јесу косовско-метохијска газдинства, док су *секундарни објекат истраживања* мала, средња и социјална предузећа у органској пољопривредној производњи.

Примарни циљ истраживања докторске дисертације јесте да се на основу анализе степена развијености органске пољопривредне производње на Косову и Метохији, уз уважавање свих осталих релевантних фактора у ширем окружењу, укаже да ли она може допринети већој економској одрживости пољопривредних газдинстава на овим просторима, као и да је у том процесу људски капитал веома битна компонента њеног развоја.

Секундарни циљ истраживања односи се на утврђивање да ли се оснивањем малих, средњих и социјалних предузећа у органској пољопривредној производњи на Косову и Метохији могу остварити мултифункционалне предности, како за локално становништво, тако и за животну средину.

4. 3. ХИПОТЕЗЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

У складу са дефинисаним насловом, предметом и циљевима истраживања кандидат је дефинисао хипотезе истраживања, и то:

Хипотеза 1: Бављење органском производњом зависи од структуре газдинства које се бави пољопривредом.

Хипотеза 1/1: Бављење органском производњом зависи од степена образовања чланова датог газдинства.

Хипотеза 1/2: Бављење органском производњом зависи од година старости чланова датог газдинства.

Хипотеза 1/3: Одлука о бављењу органском производњом зависи од општине у којој чланови датог газдинства живе и привређују.

Хипотеза 1/4: Проширење капацитета производње зависи од површине обрадивог земљишта датог газдинства.

Хипотеза 2: Постоји веза између степена образовања жена на газдинствима и њихових ставова о бављењу органском пољопривредном производњом.

Хипотеза 2/1: Постоји веза између величине газдинства на коме жене живе и привређују и њихове просечне висине примања.

Хипотеза 2/2: Постоји веза између просечне висине примања жена и њихових ставова о бављењу органском пољопривредном производњом.

Хипотеза 2/3: Постоји веза између проширења капацитета производње на газдинствима и потреба жена за похађањем различитих едукативних програма у органској пољопривредној производњи.

Хипотеза 3: Висина приноса која се остварује у органској пољопривредној производњи позитивно се одражава на економску одрживост газдинстава.

Хипотеза 3/1: Просечна месечна примања запослених чланова газдинстава се разликују од просечних примања чланова оних газдинстава који раде за дневницу.

Хипотеза 3/2: Бруто маржа покрића узгоја одређених органских производа на газдинствима у узајамној је вези са стопом добити и стопом економичности.

Хипотеза 4: На чињеницу да је људски капитал битан фактор развоја органске пољопривредне производње утиче степен образовања чланова газдинства.

Хипотеза 4/1: На чињеницу да је људски капитал битан фактор развоја органске пољопривредне производње утичу године старости чланова газдинства.

Хипотеза 4/2: На чињеницу да људски капитал захтева континуирано учење и овладавање новим вештинама утиче степен образовања чланова газдинства.

Хипотеза 4/3: На чињеницу да људски капитал захтева континуирано учење и овладавање новим вештинама утичу године старости чланова газдинства.

Хипотеза 5: Постоји веза између нивоа знања младих о органској пољопривредној производњи и органским производима и њихових планова о бављењу органском пољопривредном производњом на газдинству.

Хипотеза 5/1: Ниво знања младих о органској пољопривредној производњи и органским производима зависи од њиховог степена образовања.

Хипотеза 5/2: Вредновање различитих аспеката људског капитала зависи од делатности којом се млади баве на својим газдинствима.

Хипотеза 5/3: Спремност младих за унапређењем вештина и похађањем едукација у органској пољопривредној производњи зависи од њиховог степена образовања.

4. 4. МЕТОДОЛОГИЈА ИСТРАЖИВАЊА

Како би се што успешније постигао циљ истраживања и одговорило на постављене хипотезе и истраживачка питања, поред детаљне анализе постојеће научне грађе и литературе, посебна пажња биће посвећена примарном истраживању. Основни метод који ће бити коришћен за прикупљање података јесте метод непосредног анкетирања, при чему су дизајнирани посебни упитници како би се прикупили оригинални подаци. Први упитник, који је намењен испитаницима старости до 30 година, направљен је ради испитивања нивоа знања и вештина које поседују млади о органској производњи, а које могу искористити и/или унапредити, чиме би се истакла улога људског капитала као фактора развоја газдинстава. Други упитник намењен је члановима газдинстава свих старосних група у циљу утврђивања њихових ставова о значају људског капитала за развој органске пољопривредне производње на газдинствима на Косову и Метохији. Оба упитника састоје се из два дела. Први део наведених упитника обухвата социо-демографске карактеристике испитаника, где се пре свега мисли на пол, године старости, општину у којој живе и привређују, просечну висину примања, ниво образовања и делатност којом се баве

на свом газдинству. Када је реч о другом делу, упитник намењен млађим члановима газдинстава обухвата питања која се односе на њихове ставове о органској пољопривредној производњи, могућностима за узгој еколошки здраве хране на Косову и Метохији, идентификовању главних разлога мале заинтересованости младих пољопривредника за бављење органском пољопривредном производњом, нивоу знања које поседују, као и вештинама којима овладавају, али и питања о ставовима младих о аспектима људског капитала у органској пољопривредној производњи. С друге стране, упитник намењен члановима газдинстава свих старосних група, у другом делу обухвата питања о томе да ли је органска пољопривредна производња довољно заступљена на Косову и Метохији, који ниво знања о органској пољопривредној производњи и органским производима поседују, који су основни разлози недовољног знања о органској пољопривредној производњи, које су особине радне снаге у органској пољопривредној производњи, да ли је у органској пољопривредној производњи битно формално или неформално образовање, али и да ли постоји потреба за едукацијама и обуком. За давање одговора, у оба упитника, испитаницима је понуђена Ликертова скала са вредностима од 1 до 5, односно, од „у потпуности се не слажем“, до „у потпуности се слажем“. Такође, испитаницима су понуђена и питања са петостепеним и вишестепеним одговорима (углавном) по принципу скала, као и питања отвореног типа. За приказ стања у области пољопривреде на Косову и Метохији, у оквиру ове докторске дисертације користиће се извештаји које објављује Канцеларија за Косово и Метохију, као и релевантне публикације појединих невладиних организација. Добијени подаци биће обрађени у статистичком програму IBM SPSS Statistics-version 26.

Када је реч о анализи економских аспеката развоја органске пољопривредне производње на Косову и Метохији, у истраживању ће се поћи од анализе финансијских аспеката, обима производње, приноса и трошкова које газдинства остварују у процесу органске пољопривредне производње. Обрачун трошкова вршиће се уз помоћ калкулације бруто марже, имајући у виду да ће у обзир бити узета индивидуална газдинства на Косову и Метохији која, у тешким условима, не воде детаљније евиденције, и сходно томе одлуке доносе без претходно урађених детаљнијих обрачуна.

Поред наведених, у докторској дисертацији биће коришћене и метода анализе, синтезе, индукције, дедукције, компаративни метод, метод посматрања, историјски

метод, као и интервју, метод теренског истраживања, али и мрежно планирање, линеарно програмирање, корелације и SWOT анализа.

5. ОЧЕКИВАНИ РЕЗУЛТАТИ И НАУЧНИ ДОПРИНОС ДИСЕРТАЦИЈЕ

Очекивани резултати и научни допринос докторске дисертације могу се посматрати из теоријског и практичног угла.

Очекивани резултати и научни допринос докторске дисертације односиће се, пре свега, на препоруке за реализацију предлога који ће, на основу резултата спроведених истраживања, бити најрелевантнији за унапређење органске пољопривредне производње на Косову и Метохији, и то јачањем људског капитала, у правцу остварења рентабилног пословања пољопривредних газдинстава, али и малих, средњих и социјалних предузећа у овој области. Када је реч о унапређењу органске пољопривредне производње, овде се пре свега мисли на препоруке усмерене на неопходност спровођења мапирања засада (регистрованих и нерегистрованих) како би се подстакли индивидуални пољопривредни произвођачи, на оснивање удружења органских произвођача на територији Косова и Метохије како би дошло до размене искустава, организовања семинара и додатних едукација о значају органских производа, отварања хуб информативног центра за развој органске пољопривредне производње, ангажовања млађе популације, повезивања индивидуалних произвођача у циљу оснивања малих, средњих и социјалних предузећа обезбеђивањем финансијске и саветодавне подршке, уз инсистирање на помоћи локалних и државних органа. Предлози ће се, посебно, односити на веће ангажовање људског капитала у органској пољопривредној производњи, формирањем одговарајућих саветодавних и стручних служби у едукацији локалног становништва. У циљу остваривања економске одрживости, биће дате и препоруке које ће се односити на стварање амбијенталних погодности за развој органске пољопривредне производње, што се умногоме може одразити на повећање приноса, смањење незапослености, али и на изградњу одговарајуће инфраструктуре. С обзиром на то да Републички завод за статистику Републике Србије још од 1999. године не објављује податке за Косово и Метохију, што представља једно од највећих ограничења за истраживање ове проблематике, спроведено истраживање може бити корисно другим научним истраживачима који ће слична истраживања спровести на територији Косова и Метохије.

6. ОКВИРНИ САДРЖАЈ ДИСЕРТАЦИЈЕ

„ЉУДСКИ КАПИТАЛ И ЕКОНОМСКИ АСПЕКТИ РАЗВОЈА ОРГАНСКЕ ПОЉОПРИВРЕДНЕ ПРОИЗВОДЊЕ НА КОСОВУ И МЕТОХИЈИ“

УВОДНА РАЗМАТРАЊА

АКТУЕЛНОСТ И ЗНАЧАЈ ПРОБЛЕМАТИКЕ

ПОСТАВЉЕНЕ ХИПОТЕЗЕ

МЕТОД ИСТРАЖИВАЊА И ИЗВОРИ ПОДАКА

1. ПОТЕНЦИЈАЛИ И ПИРАМИДАЛНИ ЕФЕКТИ ЕКСПАНЗИВНОГ РАЗВОЈА ОРГАНСКЕ ПОЉОПРИВРЕДНЕ ПРОИЗВОДЊЕ – ОД ГЛОБАЛНОГ КА ЛОКАЛНОМ НИВОУ

- 1.1. Органска пољопривредна производња – две стране исте медаље
- 1.2. Свет на маргинама – економска или еколошка одрживост?
- 1.3. Државе Западног Балкана на путу ка органској пољопривредној производњи
- 1.4. Развој органске пољопривредне производње у Републици Србији
- 1.5. Пољопривреда као кључна привредна делатност Косова и Метохије
- 1.6. Ресурсни потенцијали Косова и Метохије у области аграра
- 1.7. Концептуални оквир истраживања
 - 1.7.1. Резултати истраживања
 - 1.7.2. Дискусија

2. МАЛА И СРЕДЊА ПРЕДУЗЕЋА И СОЦИЈАЛНА ПРЕДУЗЕЋА У ОРГАНСКОЈ ПОЉОПРИВРЕДНОЈ ПРОИЗВОДЊИ КОСОВА И МЕТОХИЈЕ

- 2.1. Улога и значај малих и средњих предузећа у пољопривреди
- 2.2. Пословне перформансе малих и средњих предузећа у пољопривреди
- 2.3. Мала и средња предузећа у органској пољопривредној производњи
- 2.4. Могућности развоја малих и средњих предузећа у органској пољопривредној производњи на Косову и Метохији
 - 2.4.1. Линеарно програмирање као модел решавања различитих проблема у економији
 - 2.4.2. Оптимизација профита малих и средњих предузећа у органској пољопривредној производњи
- 2.5. Социјална предузећа и њихова улога у остварењу добробити за локалну заједницу са посебним акцентом на аграр и органски сектор
- 2.6. Жене као оснивачи социјалних предузећа на Косову и Метохији
- 2.7. Пројекат покретања органске пољопривредне производње у социјалним предузећима
 - 2.7.1. Примена мрежног програмирања

2.7.2. Имплементација пројекта органске пољопривредне производње

3. ЕКОНОМСКА ВАЛОРИЗАЦИЈА ОРГАНСКЕ ПОЉОПРИВРЕДНЕ ПРОИЗВОДЊЕ НА ГАЗДИНСТВИМА НА КОСОВУ И МЕТОХИЈИ

- 3.1. Економски показатељи успеха органске пољопривредне производње
- 3.2. Економски учинак и разлика између конвенционалне и органске пољопривредне производње
- 3.3. Врсте трошкова у органској пољопривредној производњи
- 3.4. Калкулације обрачуна трошкова у органској пољопривредној производњи на газдинствима
- 3.5. Утврђивање економске испалтивности узгоја органских производа на газдинствима на Косову и Метохији
- 3.6. Задругарство као фактор подстицања развоја органске пољопривредне производње на газдинствима

4. АНАЛИЗА УТИЦАЈА ЉУДСКОГ КАПИТАЛА НА УСПЕШНОСТ ОРГАНСКЕ ПОЉОПРИВРЕДНЕ ПРОИЗВОДЊЕ ГАЗДИНСТАВА НА КОСОВУ И МЕТОХИЈИ

- 4.1. Појмовно дефинисање и одређивање људског капитала
- 4.2. Људски капитал као најмобилнији фактор пољопривреде
- 4.3. Концептуални оквир и значај људског капитала у органској пољопривредној производњи
- 4.4. Људски капитал као детерминанта успешности развоја пољопривредних газдинстава
- 4.5. Квалификованост и креативност младих и њихова улога у органској пољопривредној производњи на газдинствима
- 4.6. Емпиријско истраживање о значају људског капитала за развој органске пољопривредне производње на Косову и Метохији
 - 4.6.1. Методологија истраживања
 - 4.6.2. Резултати истраживања
 - 4.6.3. Дискусија
 - 4.6.4. Допринос резултата истраживања и смернице за будућа истраживања

ЗАКЉУЧАК ЛИТЕРАТУРА ПРИЛОЗИ

У уводном делу докторске дисертације биће детаљније изложен истраживачки проблем, односно, предмет, циљ и објекти истраживања, као и постављене хипотезе и истраживачка питања. Како органска производња у свету расте запажено, овде ће бити образложена и актуелна проблематика у овој области.

Прво поглавље докторске дисертације под називом „*Потенцијали и пирамидални ефекти експанзивног развоја органске пољопривредне производње – од глобалног ка локалном нивоу*“ биће усмерено на појмовно дефинисање органске пољопривредне производње, њен историјски развој и принципе на којима се заснива. Након тога, у оквиру првог поглавља, биће дат преглед стања у органској пољопривредној производњи у свету, конкретно у Европи, у државама Западног Балкана, Републици Србији, па према томе и на Косову и Метохији. У оквиру овог поглавља биће речи и о пољопривредним газдинствима на Косову и Метохији, као и о проблемима и баријерама са којима се она сусрећу у свом пословању. Такође, у овом поглављу ће бити изложени подаци, који се делимично заснивају на објављеном раду Војичић, R., Tripković, A. (2022). State of organic agriculture in Kosovo and Metohija – great perspective or idea without future, *Economics of Agriculture*, 69(2), 549-566.

„*Мала и средња предузећа и социјална предузећа у органској пољопривредној производњи Косова и Метохије*“ биће наслов другог поглавља докторске дисертације. У овом делу ће се говорити о могућностима развоја малих, средњих и социјалних предузећа на Косову и Метохији, која уједно могу бити генератори развоја органске пољопривредне производње. Полазећи првенствено од значаја који мала и средња предузећа имају у органској пољопривредној производњи, овде ће бити речи и о њиховим пословним перформансама, док ће применом линеарног програмирања биће представљен и пример оптимизације профита једног таквог предузећа. С друге стране, како жене чине 49.7% радно способног становништва на Косову и Метохији, док 80% радно способних жена не учествује на тржишту рада, органска пољопривредна производња може бити добра основа за развој и јачање социјалних предузећа код жена. Поред навођења могућности за остваривање економске независности жена на Косову и Метохији, у другом поглављу ће бити представљен и пројекат покретања органске пољопривредне производње, који жене могу искористити приликом покретања посла, а који се заснива на још необјављеном раду који је у процесу рецензије под називом „*Application of network planning to start women's entrepreneurship*“ (Војичић, R., Tripković, A). Као и у првом поглављу, и овде ће бити презентовани резултати истраживања који се делимично заснивају на већ објављеном раду Војичић, R., Tripković, A. (2023). Do women in Kosovo and Metohija have their niche and the capacity for independence in the future of business?, *Baština*, sveska 60.

У трећем поглављу докторске дисертације који носи назив „*Економска валоризација органске пољопривредне производње на газдинствима на Косову и Метохији*“ биће речи о економској одрживости органске пољопривредне производње на газдинствима, који су примарни објекат истраживања. Питања која ће бити обрађена у овом поглављу јесу: Како органска пољопривредна производња утиче на трошкове производње? Како органска пољопривредна производња утиче на приносе? Како органска пољопривредна производња утиче на цене? Уколико би сва газдинства прешла на концепт органске пољопривредне производње, да ли би се могла произвести довољна количина хране? У овом поглављу ће компаративном анализом бити утврђене разлике и сличности између конвенционалне и органске пољопривредне производње. Такође, сходно чињеници да је задружни систем организовања и привређивања важан сегмент руралне економије, у наставку ће бити речи и о кооперативној сарадњи газдинстава и задруга.

Неопходност развоја органске пољопривредне производње, али и трансформација руралних средина јачањем газдинстава, огледа се у обезбеђивању људског капитала, односно појединаца који поседују знање, вештине и креативност за обављање различитих послова. У четвртом поглављу које носи назив „*Анализа утицаја људског капитала на успешност органске пољопривредне производње газдинстава на Косову и Метохији*“ поћи ће се од дефинисања људског капитала и његове улоге, преваходно у конвенционалној пољопривреди, а затим и у органској пољопривредној производњи. Посебна пажња биће усмерена на анализу расположивости људског капитала за јачање органске пољопривредне производње на газдинствима на Косову и Метохији, као и ка младим људима који живе на овим просторима, а који својим знањем и вештинама могу бити један од најзначајнијих чинилаца развоја газдинстава у руралним подручјима. На крају поглавља биће изложени и резултати спроведеног истраживања.

У закључном делу докторске дисертације, биће дискутовано о најзначајнијим резултатима до којих се дошло истраживањем, али ће бити дата и закључна разматрања на основу којих ће бити предложени кораци за унапређење развоја органске пољопривредне производње на Косову и Метохији. Такође, биће наведене смернице, као и препоруке за даља истраживања у овој области.

7. ОКВИРНИ СПИСАК ЛИТЕРАТУРЕ

- Bajramović, S., Bogdanov, N., Butković, J., Dimitrievski, D., Erjavec, E., Gjeci, G., Gjokaj, E., Hoxha, B., Janeska Stomenkovska, I., Konjević, D., Kotevska, A.,

Martinović, A., Miftari, I., Nacka, M., Ognjenović, D., Rednak, M., Tuna, E., Volk, T., Zhillma, E. (2016). Analysis of the agricultural and rural development policies of the Western Balkan countries, Luxembourg, Publication Office of the European Union.

- Bogdanović, M. (1963). Neke karakteristike sadašnje agrarne strukture Kosova i Metohije. Časopis za istraživanje prostornoga i sociokulturnog razvoja, Institut za društvena istraživanja, Zagreb, No. 2, str. 40-48.
- Bojičić, R., Tripković, A. (2022). State of organic production in Kosovo and Metohija - great perspective or idea without the future. *Economics of Agriculture*, 69(2), pp. 549–566.
- Bojičić, R., Tripković, A. (2023). Do women in Kosovo and Metohija have their niche and the capacity for independence in the future of business?. *Baština*, sveska 60.
- Dimitri, C., Lohr, L. (2007). The US consumer perspective on organic foods, *Organic Food*. NY. Springer.
- Đukanović, M. (1991). *Ekološki izazov*, Elit, Beograd.
- InTER – Institut za teritorijalni ekonomski razvoj, Beograd. Studija „Da li živimo bolje” (2016), (dostupno na www.lokalnirazvoj.org).
- Kancelarija za Kosovo i Metohiju (2013). Pregled stanja poljoprivrede na Kosovu i Metohiji. str. 2-3.
- Klonsky, K. (2011). Comparison of production costs and resource use for organic and conventional production systems. *American Journal of Agricultural Economics*, 94(2), pp. 314–321.
- Kovačević, D., Oljača, S. (2005). *Organska poljoprivredna proizvodnja*. Poljoprivredni fakultet, Beograd.
- Kovačević, V. (2021). Analysis of current state and limiting factors for the development of organic sector in Serbia. *Western Balkan Journal of Agricultural Economics and Rural Development (WBJAERD)*, 3(1), pp. 23-33.
- Kuhar, A., Juvancic, L. (2010). Determinants of purchasing behaviour for organic and integrated fruits and vegetable in Slovenia. *Agricultural economics review*, 11(2).
- Laurence, E. A. (1991). Relevance of social science to Veterinary Medicine. *Journal of American Medical Association* 199: pp. 1018-1020.
- Lic, Z., Krivosej, Z., Amidžić, I., Milinčić, D. (1997). Old populations and wild growing vegetable species at Kosovo and Metohija, in: Jevtić, S., Lasić, B. (eds): *Proceedings of the first Balkan symposium on vegetables and potatoes*, Acta Hort, 462, ISHS, pp. 439-444.
- Ljumović, I., Viduka, B., Cvijanović, M., J. (2015). Pristup finansijskim resursima organskih proizvođača u Srbiji – analiza tražnje. *Ekonomika poljoprivrede*, 62(4), str. 989-1002.

- Lockie, S., Lyons, K., Lawrence, G., Mummery, K. (2002). Eating „Green”: Motivations behind organic food consumption in Australia. *Sociologia Ruralis*, 42(1), pp. 23– 40.
- MAFWM (2020a): Green Book no. 1 for 2019. Ministry of agriculture, Forestry and water management of the Republic Serbia (MAFWM), Belgrade, Serbia.
- Maksimović, M., Milošević, B., Babić, V. (2015). Poljoprivredne zadruge kao faktor razvoja srpskih enklava na Kosovu i Metohiji. *Agroekonomika*, 44(69) str. 137-147.
- Matić, M. (2008). Prazno selo: nove ekonomske mogućnosti ili tavorenje u gradu. Zbornik EI, SANU, dostupno na: <https://scindeks-clanci.ceon.rs/data/pdf/1452-9467/2012/1452>.
- Melović, B., Ćirović, D., Dudić, B., Backović Vulić, T., Gregus, M. (2020). The analysis of marketing factors influencing consumers preferences and acceptance of organic food products – recommendations for the optimization of the offer in a developing market. *Foods*, vol. 9, pp. 259-274.
- Milošević B., Milenković M., Ilić Z., Spasić Z., Stolić N. (2008). Govedarstvo na Kosovu i Metohiji – primer nebalansiranog pristupa ruralnom razvoju. Međunarodni naučni skup: Multifunkcionalna poljoprivreda i ruralni razvoj (III). Beograd, 4-5. Tematski zbornik, str. 198-204.
- Moser, R., Raffaelli, R., Notaro, S. (2010). The role of production methods in fruit purchasing behaviour: hypothetical vs actual consumers preferences and stated minimum requirements, EAAE-AAEA Seminar – The Economics of food, food choice and health, Germany, pp. 809-824.
- Ostojić, M., Marković, Lj. S. (2021). Održivi razvoj seoskog turizma u Moravičkom kraju, dostupno na: <https://ivatourism.org/wp-content/uploads/2021/09/SEDUzice-2011sr.pdf>.
- Ponting, K. (2009). Ekološka istorija sveta, Odiseja, Beograd, Republika Srbija.
- Reganold, J. P., Wachter, J. M. (2016). Organic agriculture in the twenty-first century. *Nature plants*, 2: pp. 1-8.
- Research Institute of Organic Agriculture (FiBL) and IFOAM - Organics International (2023). *The World of Organic Agriculture, Statistics and Emerging Trends*.
- Sligh M., Cierpka T. (2007). Organic Values, u Lockeretz W. (ed.): *Organic Farming – an International History*, CABI, pp. 30-39.
- Stobbelaar, D. J., Casimir, G., Borghuis, J., Marks, I., Meijer, L., Zebeda, S. (2007). Adolescents? Attitudes towards organic food: a survey of 15 year to 16 year old school children. *International Journal of Consumer Studies*, 31(4), pp. 349–356.
- Sudarević T. (2007). Ekonomski faktori i marketing aktivnosti u razvoju organske poljoprivrede. Zbornik priloženih radova sa Prvog Međunarodnog stručnog simpozijuma o uslovima i tehnologiji za organsku proizvodnju povrća i voća „Zdravo organic“, Selenča.

- Tomaš-Simin, M., Glavaš-Trbić, D. (2016). Historical development of organic production. *Economics of Agriculture*, 63(3), pp. 1083-1099.
- Torjusen, H., Lieblein, G., Wandel, M., Francis, C. A. (2001). Food system orientation and quality perception among consumers and producers of organic food in Hedmark County, Norway. *Food Quality and Preference*, 12(3), pp. 207–216.
- Vehapi, S. (2019). Determinante razvoja tržišta organske hrane u zemljama Zapadnog Balkana. *Marketing*, 50(1), str. 43-56.
- Veldstra, D. M., Corinne, E. A., Marshall, I., M. (2014). To certify or not to certify? Separating the organic production and certification decisions. *Food Policy*, pp. 429-436.
- Volk, T., Erjavec, E., Mortensen, K. (2015). Poljoprivredna politika i evropske integracije u Jugoistočnoj Evropi, Budimpešta, Food and Agriculture Organization / Regional Rural Development Standing Working Group.
- Voon, P., J., Kwang, S., N., Agrawal., A. (2011). Determinants of willingness to purchase organic food: an exploratory study using structural equation modeling. *International food and Agribusiness Management Review*, 14(2), pp. 103-120.
- Willer, H., Lernoud, J. (2017). *The World of Organic Agriculture. Statistics and Emerging Trends 2017*. Bonn: Research Institute of Organic Agriculture (FiBL) / Frick / International Federation of Organic Agriculture Movements (IFOAM).
- Winter, C., K., Davis, S., F. (2006). Organic Foods. *Jurnal of food science*, 71(9): R117-R124.
- WORLD BANK, (2002). Kosovo: Supporting the provisional institutions of self-government. A policy note on economic, fiscal and sector priorities, Unpublished Policy Note, Pristina/Kosovo.
- Zolotnytska Y., Opalov, O. (2020). Problems and Prospects of Organic Production in Family Farming in Ukraine. *Zagadnienia Ekonomiki Rolnej / Problems of Agricultural Economics*, No. 3, pp. 180-198.
- Бојичић, Р., Трипковић, А. (2021). Органска производња на Косову и Метохији као шанса за развој српских газдинстава. Међународни научни скуп „Значај Мини Шенгена за евроинтеграције Западног Балкана“, 12-13. новембар.
- Бошковић, Д. (2016). Контрола и сертификација органске пољопривредне производње. *Економија, теорија и пракса*, стр. 87-117.
- Ђорић, Ж. (2021). Зелена економија и одрживи развој у земљама Западног Балкана. *Економске идеје и пракса*, бр. 41, стр. 68-91.
- Ђурић, К., Његован, З. (2016). *Економика пољопривреде*. Пољопривредни факултет. Нови Сад.
- Ивановић М., Галоња, Т., Јанковић, С., Радојковић, Б., Станковић, В., Пауновић, Д., Златановић, С. (2021). Анализа узорка органски произведеног меда и меда произведеног на конвенционални начин на подручју Западне Србије. *Заштита материјала*, 62(1), стр. 22-33.

- Јевтић, Ј. С. (1993). Основи историје пољопривреде: од праисторије до данас, Наука, Београд.
- Катић, Б., Савић, М., Поповић, В. (2010). Органска сточарска производња – неискоришћена шанса Србије. Економика пољопривреде, 2/2010.
- Поповић, Б. (2016). Органска производња – шанса за развој МСП у агробизнису, <https://scindeks-clanci.ceon.rs/data/pdf/1820-3159/2016/1820-31591601223P.pdf>.
- Поповић, В., Јововић, З., Мирецки, Н., Лакић, Ж. (2019). Тренд органске производње, Органска производња и биодиверзитет (зборник реферата), Национално удружење за развој органске производње Србија Органика.
- Симоновић, З., Михаиловић, Б., Ђуричић, Н. (2011). Структура пољопривредних газдинстава у Републици Србији према површини пољопривредног земљишта. Пословна економија, бр. 2, стр. 247-259.
- Чикић, Ј., Петровић, Ж (2016). Органска производња и пољопривредна газдинства Србије – руралносоциолошка анализа (монографија), Пољопривредни факултет, Нови Сад.
- Шекарић, Н., Трапара, В. (2021). Западни Балкан: између конфликта и стабилности, Књига: Регионална безбедност: приступи, елементи, динамика. https://doi.org/10.18485/iipe_regbezb.2021.ch5.

8. ЗАКЉУЧАК

На основу анализе приложене документације, пријаве и образложења теме докторске дисертације, Комисија закључује следеће:

- Кандидат Анђелка Трипковић је одабрала актуелну и значајну тему за израду своје докторске дисертације. Научни допринос предложене дисертације огледаће се у могућности утврђивања значаја људског капитала и економских аспеката производње органских пољопривредних производа на територији Аутономне Покрајне Косово и Метохије имајући у виду да од 1999. године нису вршена истраживања на овој територији Републике Србије.
- Предмет и циљеви истраживања су од интереса за науку. Хипотезе и методе истраживања су прецизно и добро одабране и релевантне за израду докторске дисертације.
- Академско образовање, досадашње научно-истраживачко интересовање и остварени резултати кандидата Анђелке Трипковић, доказују подобност кандидата за приступање изради предложене теме докторске дисертације.

- Кандидат Анђелка Трипковић испуњава све услове предвиђене Законом о високом образовању Републике Србије, Статутом и Правилником о докторским академским студијама Економског факултета Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици за израду докторске дисертације.

На основу напред наведеног, Комисија предлаже Наставно-научном већу Економског факултета Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици да прихвати тему докторске дисертације под насловом:

„ЉУДСКИ КАПИТАЛ И ЕКОНОМСКИ АСПЕКТИ РАЗВОЈА ОРГАНСКЕ ПОЉОПРИВРЕДНЕ ПРОИЗВОДЊЕ НА КОСОВУ И МЕТОХИЈИ“

и одобри кандидату Анђелки Трипковић, дипломираном мастер економисти, да приступи изради предложене теме.

Комисија за ментора предлаже др Љиљану Арсић, редовног професора Економског факултета Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици.

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ:

Љ Арсић

1. Проф. др Љиљана Арсић, редовни професор,
Економског факултета Универзитета у Приштини,
Косовска Митровица - председник

Љ Арсић

2. Проф. др Тања Вујовић, редовни професор,
Економског факултета Универзитета у Приштини,
Косовска Митровица - члан

Т Вујовић

3. Проф. др Лела Ристић, редовни професор,
Економског факултета Универзитета у Крагујевцу - члан